

Махиня Т. А. Особливості підготовки менеджерів освітніх закладів за магістерською програмою «Управління навчальним закладом» в Університеті менеджменту освіти / Махиня Т. А. // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний менеджмент у закладах освіти» (21 березня 2017 р.) : в 2 ч. Ч. 2 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Нац. акад. пед. наук України, Полтава держ. Ун-т ім. В. Г. Короленк ; [відп. за вип. : Б. М. Ренькас, Т. Є. Рожнова]. – Житомир : Вид-во ФО-П. Левковець, 2017. – 59-62.

УДК 37.091:37.014.5

Т. А. Махиня

Кандидат педагогічних наук, доцент

Професор кафедри педагогіки, управління та адміністрування
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДВНЗ
«Університет менеджменту освіти», м. Київ
t_st@umo.edu.ua

**Особливості підготовки менеджерів освітніх закладів за
магістерською програмою «Управління навчальним закладом» в
Університеті менеджменту освіти**

Анотація

В статті розкриваються концептуальні підходи та особливості підготовки майбутніх менеджерів освітніх закладів за освітньою програмою «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» до майбутньої управлінської діяльності в освітніх закладах в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

Професійна підготовка менеджерів освітніх закладів реалізується у системі формальної (освіта, що здійснюється в системі офіційних освітніх закладів та завершується видачею загальновизнаного диплома чи атестату), неформальної (організована безперервна освітня діяльність, що здійснюється в межах і поза межами освітніх закладів та переслідує практичні короткострокові цілі) та інформальної (соціалізація особистості всіма засобами впливу у т.ч. медіа) неперервної освіти, визнаних ЮНЕСКО провідними видами освітньої діяльності дорослих. Питання розвитку неперервної педагогічної освіти висвітлено у філософських працях В. Андрущенка, І. Зязюна, В. Кременя, В. Лугового.

Формуванню готовності фахівців до свідомого, постійного підвищення свого професійного рівня – є однією з основних вимог сучасності. Керівництво освітньою установою розглядається в сучасних умовах як професійна діяльність. Проте лише третина керівних працівників освітньої сфери – кваліфіковані управлінці-

менеджери, оскільки в Україні управління освітньою сферою не склалося як специфічна діяльність.

Донедавна основу підготовку керівників навчальних закладів регламентував галузевий стандарт вищої освіти, а саме, освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21 лютого 2006 р. № 114. На сьогодні підготовка майбутніх менеджерів освітніх закладів відбувається за освітньою програмою «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», затвердженою в установленому порядку Вченою радою УМО НАПН України.

Метою цієї освітньої програми є підготовка ефективного менеджера в сфері освіти з сучасним баченням управління закладом на основі забезпечення якості його діяльності, здатного оптимізувати процес навчання, раціонально залучати (за рахунок інноваційних проектів) та використовувати матеріальні й фінансові ресурси установи.

Важливим фактором, який детермінує процес підготовки магістрантів за освітньою програмою «Управління навчальними закладами» в УМО, є входження Університету як структурного підрозділу до складу НАПН України. Зважаючи на провідну роль НАПН у науковому забезпеченні діяльності системи освіти, належність УМО до даної установи висуває особливо високі вимоги до освітньої діяльності в Університеті, а також до відповідальності за її результати.

Концептуальною основою підготовки студентів до майбутньої управлінської діяльності в галузі освіти в УМО є людиноцентричний, системний, синергетичний та компетентнісний підходи, які доповнюють один одного.

Використання зазначених підходів як методологічної основи процесу формування професійної компетентності магістрантів за спеціальністю «Управління навчальними закладами» визначається їх внутрішньою єдністю і методологічними зв'язками між ними, а саме:

- людиноцентричний підхід актуалізує гуманістичні тенденції в освітній діяльності;
- системний підхід розкриває зміст процесу формування професійної компетентності майбутніх фахівців як системи, що забезпечує досягнення запланованого результату;
- синергетичний підхід фокусує увагу на неврівноваженості та нестабільності як природному стані відкритих нелінійних систем;

– компетентнісний підхід передбачає, що цілі освіти мають пов'язуватися не лише з виконанням конкретних фахових функцій, але й з інтегрованими вимогами до результату освітнього процесу.

Організація навчального процесу в Університеті базується на засадах, які закладені у положеннях Болонської декларації, спрямованих на впровадження Європейських норм і стандартів в освіті, науці і техніці. Необхідною умовою якісної підготовки фахівців є необхідність поєднання навчання і досліджень на всіх циклах вищої освіти. Саме тому, у контексті інтеграції наукової та освітньої складових при підготовці менеджерів освітніх закладів, джерелом осучаснення змісту їх підготовки стали результати проведених дисертаційних досліджень викладачів випускової кафедри педагогіки управління та адміністрування. Так, наприклад, до варіативної складової освітньої програми введено такі дисципліни, як «Маркетингове управління навчальним закладом», «Управління навчально-виховним процесом на основі компетентнісного підходу», «Управлінська культура керівника навчального закладу», «Технологія впровадження основ християнської етики», «Медійний менеджмент в освіті» тощо.

З метою забезпечення якості підготовки менеджерів освітніх закладів в університеті постійно проводяться опитування й з'ясовуються освітні потреби як потенційних так і існуючих студентів.

Головним напрямом наукової діяльності Навчально-наукового інституту менеджменту та психології УМО щодо підготовки майбутніх управлінців у галузі освіти визначено такий: «Наукові та технологічні засади підготовки конкурентоспроможних фахівців на основі людиноцентричного та компетентнісного підходів в системі вищої освіти».

У контексті розвитку зазначеного напрямку дослідження на кафедрах проводиться науково-дослідна робота за відповідними темами, які декомпонуються на наукові теми кожного з викладачів та теми магістерських робіт студентів. Таким чином, забезпечується системний підхід до організації наукової роботи та синергетичний ефект від її здійснення. Науковий супровід підготовки майбутніх менеджерів освітніх закладів забезпечує також низка наукових шкіл та лабораторій на чолі з провідними науковцями УМО.

Результати проведених досліджень майбутні менеджери освітніх закладів мають змогу оприлюднити на щорічних студентських та міжнародних науково-практичних конференціях УМО, зокрема щорічній Міжнародній науково-практичній конференції «Елітний менеджер: технологія підготовки в системі національної освіти».

Після завершення навчання за освітньою програмою «Управління навчальним закладом» випускники мають можливість продовжувати

навчання в аспірантурі УМО за спеціальностями: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти, 13.00.06 – теорія та методика управління освітою. Заслуговує на увагу той факт, що 95% аспірантів та стажистів-дослідників УМО, які проводять дослідження в галузі управління освітою, є випускниками цього закладу за спеціальністю «Управління навчальними закладами» різних років.

Входження Університету як структурного підрозділу до складу НАПН України дозволяє налагодити тісну співпрацю із провідними академіками НАПН. Так, перед студентами з лекціями виступають академік Василь Григорович Кремінь, Володимир Ілларіонович Луговий, Микола Борисович Євтух, Володимир Іванович Бондар.

Підвищенню якості підготовки менеджерів освітніх закладів сприяє міжнародне співробітництво УМО, яке спрямоване на розвиток співпраці з міжнародними організаціями й установами, зарубіжними освітянськими фондами і професійними організаціями, з профільними академіями та навчальними закладами різних країн, здійснення міжнародних проектів та запровадження їх результатів у навчальний процес.

Завдяки спільній роботі УМО з зарубіжними партнерами, а саме взаємна участь у міжнародних масових заходах, обмін науково-методичною літературою, досліджуються світові тенденції розвитку освіти, педагогічної та психологічної наук, вивчається стан розвитку управлінської галузі в зарубіжних країнах.

Серед великого різноманіття науково-практичних заходів міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів слід відзначити участь майбутніх менеджерів освітніх закладів у спільному українсько-австрійському проекті «Формування компетенцій з проектного менеджменту для інновативного розвитку шкіл для керівників шкіл України».

Таким чином, реалізація концептуальних підходів до особистісно-професійного розвитку майбутніх менеджерів освітніх закладів; поєднання теорії, практики, наукових досліджень шляхом залучення до навчального процесу практиків, посилення практичної підготовки, організації навчання на основі діяльнісного та контекстного навчання, побудові навчання через дослідження за науковим і професійним спрямуванням; наявність відповідних фахівців, професорсько-викладацького складу для забезпечення сучасної підготовки конкурентоздатних фахівців, формування та розвитку загальних та професійних компетентностей; застосування системи контрольної-аналітичної діяльності викладачів із урахуванням реалізації компетентнісного підходу; застосування тренінгового навчання, сучасних активних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій; розробка та використання персональних

навчальних систем як складової управління самостійною роботою студентів; наявний досвід міжнародного співробітництва дозволяє Університету менеджменту освіти НАПН України забезпечити сучасний рівень змісту та організації підготовки майбутніх фахівців за освітньою програмою «Управління навчальним закладом».

Махinya Т. А. Особенности подготовки менеджеров образовательных учреждений по магистерской программе «Управление учебным заведением» в Университете менеджмента образования

В статье раскрываются концептуальные подходы и особенности подготовки будущих менеджеров образовательных учреждений по образовательной программе «Управление учебным заведением» специальности «Менеджмент» отрасли знаний «Управление и администрирование» к будущей управленческой деятельности в образовательных учреждениях в Университете менеджмента образования

Makhynia T. The features of the training of the educational managers in the Master's program «Management of educational institution» at the University of educational management

The article deals conceptual approaches, experience and features of the training of the educational managers in the Master's program «Management of educational institution» for future management activities in educational institutions at the University of educational management